

SUOMEN KANSALLISMUSEO
FINLANDS NATIONALMUSEUM

KAM- kuvailuryhmä ja aineistotyypit

Leena Furu-Kallio

22.11.2022

Digime

”Digitaalisen kulttuuriperinnön kokonaisuudessa ylläpidetään palveluita, jotka parantavat tietovarantojen saatavuutta ja pitkäaikaista säilyttämistä. Lisäksi edistetään arkistojen, kirjastojen ja museoiden yhteistyötä ja osaamista sekä parannetaan tiedon ja tietojärjestelmien yhteentoimivuutta”

<https://www.digime.fi/>

KAM-kuvailuryhmä

- Toimii Digimen Tietoarkkitehtuuriryhmän alla
- Tavoitteena sektoreiden välinen yhteistyö metatiedosta ja aineiston kuvailusta sekä niiden yhdenmukaistaminen. Työkohteina mm.:
  - Tietomalleja (Nimitietopalvelu)
  - RDA
  - Termilistat
- KAM-kuvailuryhmän kiwi-sivut: <https://www.kiwi.fi/pages/viewpage.action?pageId=85464271>
- Museosektorin jäsenet:
  - Leena Furu-Kallio, Kansallismuseo
  - Hannu Häkkinen, Museovirasto
  - Salla Rimpinen, Museoliitto
  - Riitta Kela, Espoon kaupunginmuseo

Metatietosanasto

Metatietosanasto

Sisällön kieli suomi x Hae

A-Ö

Hierarkia

Ryhmät

Uudet

Muut kuvailussa tarvittavat käsitteet
RDA-käsitteet

Tietoja sanastosta

NIMI

Metatietosanasto

KUVAUS

Metatietosanasto on aineistojen kuvailussa tarvittavien termien ja ilmausten kokonaisuus, joka sisältää sekä ISBD-kuvailusääntöjen että RDA-kuvailuohjeiden mukaista terminologiaa. Sanaston käyttö vakiinnuttaa kuvailevan metatiedon tuottamista ja yhtenäistää kuvailua tiedonhaun tuloksellisuuden edistämiseksi.

Metatietosanaston rakenteellinen hierarkia perustuu FRBR (Functional Requirements for Bibliographic Records) -käsittemallin mukaisiin kategorioihin: teos, ekspressio, manifestaatio, kappale, henkilö, yhteisö, suku sekä niiden väliset suhteet.

Termi teos viittaa itsenäiseen tiedolliseen tai taiteelliseen sisältöön.

Metatietosanasto

Sisällön kieli

suomi

Hae

A-Ö

Hierarkia

Ryhmät

Uudet

Muut kuvailussa tarvittavat käsitteet

Aineistotyyppi

MARC 21

RDA-käsitteet

Ajanjakso

Ekspressio

Kappale

Manifestaatio

Paikka

Suhteet

Teos

Toimija

Tietoja sanastosta

NIMI

Metatietosanasto

KUVAUS

Metatietosanasto on aineistojen kuvailussa tarvittavien termien ja ilmausten kokonaisuus, joka sisältää sekä ISBD-kuvailusääntöjen että RDA-kuvailuohjeiden mukaista terminologiaa. Sanaston käyttö vakiinnuttaa kuvailevan metatiedon tuottamista ja yhtenäistää kuvailua tiedonhaun tuloksellisuuden edistämiseksi.

Metatietosanaston rakenteellinen hierarkia perustuu FRBR (Functional Requirements for Bibliographic Records) -käsittemallin mukaisiin kategorioihin: teos, ekspressio, manifestaatio, kappale, henkilö, yhteisö, suku sekä niiden väliset suhteet.

Aineistotyytit

- Aineistotyytit = Objektityypit
- Tavoite: sektoreille yhdenmukaiset termit käyttöön
- Pohjana sektoreiden standardit ja käytänteet
- Työlistalla jo v. 2019
- Museosektorin sisäistä työtä vaikeuttaa kuvailuun ja metatietoon keskittyvän ryhmän puute

Aineistotyytit	
teksti	
	asiakirja
	käsikirjoitus
	kirje
	päiväkirja
	lehti
	lehtileikkeet
	pienpainatteen
	keruuvastaus
	kirja
kuva	
	kartta
	valokuva
	piirustus
	painokuva
liikkuva kuva	
	haastattelu
	tv-ohjelma
	tapahtumatallenne
	elokuva

ääni	
	haastattelu
	tapahtumatallenne
	musiikki
	radio-ohjelma
	puhe
nuotti	
	nuottijulkaisu
	nuottikäsikirjoitus
esine	
data	
	tietokoneohjelma
muu	
	malli

taideteos	
	maalaus
	piirustus
	grafiikka
	veistos
	valokuva
	esine
	installaatio
	mediataide
	biotaide
	ympäristötaide
	taideteollisuus
	taiteilijan työvälineet
paikka	
	rakennus
	muinaisjäännös
	kulttuuriympäristö
	rakennettu ympäristö
näyte	

Hierarkiatasot – taso/kokonaisuus, jota kuvaillaan

Aineistokokonaisuus		
	Sarja	
		Arkistoyksikkö
Kokoelma (?)		

Hierarkiatasot – taso/kokonaisuus, jota kuvaillaan

Aineistokokonaisuus		
	Sarja	
	Sarja	
		Arkistoyksikkö
		Arkistoyksikkö
Kokoelma		
	Sarja	
		Sarja

Tavoitteet

- Vanhentuneita käsitteitä pois käytössä:
  - Museoiden luettelointiohjeessa ”arkistoaineisto”
  - Finnassa ”arkistomateriaali”
    - Pitäisi puhua oikeasta aineistotyypistä – esim. teksti, nuotti jne.
- Nyt tehtävä listaus tulisi olla auktoriteettilistaus, mikä pitäisi valua kokoelmahallintajärjestelmiin.
- Hierarkiatasot omaksi listakseen
- Listaus viedään Metatietosanastoon ja ensin Finton kehitysympäristöön
- Kommentointi sektoreille keväällä 2023

A woman with long dark hair, wearing a gold textured sweater, holds a large, ornate silver ring to her nose. The ring features intricate, swirling patterns. The background is a solid light purple color.

Kiitos!

SUOMEN KANSALLISMUSEO
FINLANDS NATIONALMUSEUM